

Sygn. akt II C 547/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 marca 2014 r.

Sąd Okręgowy w Łodzi II Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: S.S.O. Dorota Kozarzewska

Protokolant: sekr. sąd. Sylwia Nowakowska-Birke

po rozpoznaniu w dniu 24 marca 2014 r. w Łodzi

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu

Inwestycyjnego Zamkniętego w W.

przeciwko J. P. (1)

o zapłatę

1. zasądza od J. P. (1) na rzecz (...) Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego w W. kwotę 150.147, 41 zł (sto pięćdziesiąt tysięcy sto czterdzieści siedem złotych i czterdzieści jeden groszy) wraz z:

- odsetkami umownymi od kwoty 93.940, 83 zł (dziewięćdziesiąt trzy tysiące dziewięćset czterdzieści złotych i osiemdziesiąt trzy grosze) w wysokości czterokrotności stopy lombardowej Narodowego Banku Polskiego za okres od dnia 11 stycznia 2013 r. do dnia zapłaty,

- odsetkami ustawowymi od kwoty 41.925 zł (czterdzieści jeden tysięcy dziewięćset dwadzieścia pięć złotych) od dnia 11 stycznia 2013 r. do dnia zapłaty,

- odsetkami ustawowymi od kwoty 14.281, 58 zł (czternaście tysięcy dwieście osiemdziesiąt jeden złotych i pięćdziesiąt osiem groszy) od dnia 11 stycznia 2013 r. do dnia zapłaty;

2. zasądza od J. P. (1) na rzecz (...) Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego w W. kwotę 11.125 zł (jedenaście tysięcy sto dwadzieścia pięć złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym kwota 3.617 zł (trzy tysiące sześćset siedemnaście) tytułem kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt II C 547/13

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 11 stycznia 2013 r. powód (...) Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty z siedzibą w W. wniósł o zasądzenie od pozwanej J. P. (1) kwoty 150.147, 41 zł. Powód dochodzi realizacji wierzytelności z tytułu niespłaconego kredytu bankowego i skapitalizowanych odsetek umownych, którą nabył w drodze przelewu. /
pozew- k. 2-4, 5/

W sprzeciwie od nakazu zapłaty wydanego w elektronicznym postępowaniu upominawczym pozwana wskazała, że twierdzenia powoda opierają się na niezweryfikowanych przez Sąd dokumentach powołanych w pozwie. Podała

również, iż jest inwalidką I grupy i cierpi na chorobę oczu, musi więc dysponować czasem i możliwościami, aby zapoznać się z dokumentami. /sprzeciw- k. 7/

W uzupełnieniu pozwu po przekazaniu sprawy według właściwości ogólnej powód sprecyzował żądanie w ten sposób, że wnosi o zasądzenie od pozwanej kwoty 150.147, 41 zł wraz z odsetkami:

- od kwoty 93.940, 83 zł, tj. kwoty niespłaconego kapitału – z odsetkami umownymi w wysokości czterokrotności stopy lombardowej NBP za okres od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty;

- od kwoty 41.925 zł – z odsetkami ustawowymi za okres od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty;

- od kwoty 14.281, 58 zł – z odsetkami ustawowymi za okres od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty. /pозew- k. 18-19/

Na poprzedzającym wyrokowanie terminie rozprawy pozwana wносиła o oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów zastępstwa adwokackiego. Pozwana zakwestionowała legitymację procesową czynną powoda. /protokół- k. 112/

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Pozwana J. P. w dniu 18 lutego 2009 r. zawarła umowę o kredyt gotówkowy z (...) Bankiem (...) S.A. w W.. Ogólna kwota kredytu wynosiła 112.281, 60 zł, w tym do wypłaty – 100.000 zł. Część kwoty kredytu do wypłaty przeznaczona na cele konsumpcyjne wynosiła 23.694, 18 zł, natomiast pozostała część wynosząca 76.305, 82 zł była przeznaczona na konsolidację (spłatę) zadłużenia wynikającego z umowy kredytu zawartej przez pozwaną z tym samym bankiem w dniu 23 maja 2008 r.

Zgodnie z § 4 ust. 1 umowy, niespłacenie rat kredytu w terminie ustalonym w umowie kredytu powodowało powstanie zadłużenia przeterminowanego, od którego bank miał prawo pobrać odsetki w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP, co na dzień zawarcia umowy stanowiło 23%. /bezsporne; umowa- k. 71-72, 73-76/

Pozwana J. P. w styczniu 2010 r. przestała spłacać raty kredytu udzielonego na podstawie umowy z dnia 18 lutego 2009 r. Przyczyną tego stanu rzeczy był zły stan zdrowia oraz wiążąca się z nim trudna sytuacja materialna. Pozwana jest z wykształcenia prawnikiem i prowadziła kancelarię prawniczą, jednakże z uwagi na chorobę oczu utraciła zdolność do pracy. Aktualnie pozwana jest osobą niepełnosprawną w stopniu znacznym, a ustalony stopień niepełnosprawności datuje się od dnia 26 maja 2009 r. Powódka nie uzyskiwała wypłaty świadczenia z tytułu ubezpieczenia kredytu, nie występowała również o ogłoszenie upadłości konsumenckiej.

Działalność gospodarcza pozwanej jest obecnie zawieszona. Pozwana uczy się posługiwać specjalistycznymi urządzeniami do czytania dokumentów. Pozwana pobiera emeryturę w kwocie 630 zł netto, po odliczeniu obciążeń komorniczych. Mąż pozwanej jest rencistą, uzyskuje rentę w kwocie 520 zł po potrąceniu zajęć komorniczych. Małżonkowie nie mają dzieci. Pozwana miała syna, który już nie żyje. Małżonkowie są współwłaścicielami domu oraz przylegającej działki, nie posiadają majątku ruchomego. Pomiedzy małżonkami od 6 lipca 2004 r. istnieje rozdzielność majątkowa. Pozwana posiada zadłużenie z tytułu innych kredytów oraz zadłużenia na kartach kredytowych. Nieruchomość łącznie z udziałem męża pozwanej jest zajęta przez komornika. /bezsporne; zeznania pozwanej- k. 112; orzeczenie o stopniu niepełnosprawności- k. 8-9; umowa majątkowa małżeńska- k. 15 zał. akt sprawy egzekucyjnej/

W dniu 2 czerwca 2011 r. (...) Bank (...) S.A. wystawił bankowy tytuł egzekucyjny, w którym stwierdził, że J. P. jest obowiązana do zapłaty należności z tytułu umowy kredytowej z dnia 18 lutego 2009 r. w postaci:

1. kwoty 93.940, 83 zł z tytułu niespłaconego kapitału z odsetkami umownymi naliczanymi na podstawie § 5 ust. 1 umowy od niespłaconego kapitału od dnia 2 czerwca 2011 r. do dnia zapłaty, które na dzień wystawienia tytułu wynosiły 23% w stosunku rocznym;

2. kwoty 19.340, 59 zł z tytułu odsetek umownych naliczonych na podstawie § 5 ust. 1 umowy od niespłaconego kapitału od dnia 18 lutego 2009 r. do dnia 1 czerwca 2011 r. /bte- k. 32/

Powyższy bankowy tytuł egzekucyjny został zaopatrzony w klauzulę wykonalności na podstawie postanowienia Sądu Rejonowego w Zgierzu z dnia 4 października 2011 r. wydanego w sprawie I Co 2757/11. /postanowienie- k. 33 i k. 24 zał. akt sprawy I Co 2757/11 SR w Zgierzu/

Na podstawie tak powstałego tytułu wykonawczego (...) Bank (...) S.A. wniósł o wszczęcie przeciwko J. P. egzekucji sądowej. Postępowanie egzekucyjne prowadził Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Zgierzu M. D. w sprawie egzekucyjnej Km 4905/11, a następnie Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Zgierzu T. B. w sprawie egzekucyjnej Km 521/12. Postanowieniem z dnia 26 listopada 2012 r. komornik na wniosek wierzyciela zawiesił postępowanie egzekucyjne. /wniosek- k. 35 i k. 1, postanowienia- k. 50a, 86 zał. akt połączonych spraw egzekucyjnych/

Na podstawie umowy przelewu wierzytelności z dnia 31 sierpnia 2012 r. zawartej pomiędzy (...) Bank (...) S.A. a powodem (...) Niestandaryzowanym Sekurytyzacyjnym Funduszem Inwestycyjnym Zamkniętym reprezentowanym przez (...)Towarzystwo (...)S.A. w W., powód nabył wierzytelność wynikającą z niespłaconego przez pozwaną kredytu. Łączna wartość wierzytelności na dzień 1 czerwca 2012 r. wynosiła 135.865, 83 zł, w tym kapitał-93.940, 83 zł i odsetki-41.925 zł.

Pismem z dnia 12 września 2012 r. bank jako zbywca wierzytelności zawiadomił pozwaną o dokonaniu przelewu wierzytelności na rzecz powoda ze skutkiem od dnia 11 września 2012 r. i powinności spełnienia świadczenia na rzecz nabywcy.

Pismem z dnia 2 października 2012 r. powód wezwał pozwaną do zapłaty w/w należności oraz dalszych odsetek umownych naliczanych od dnia 1 czerwca 2012 r. – w terminie do dnia 16 października 2012 r. /wyciąg z umowy przelewu i ksiąg rachunkowych- k. 77-78, 79; zawiadomienie- k. 81/

Powyższy stan faktyczny jest bezsporny.

Sąd zważył:

Powództwo okazało się uzasadnione.

Powód wykazał, że w sposób ważny i skuteczny nabył wierzytelność z tytułu niespłaconego przez pozwaną kredytu bankowego. Istnienie i zakres zadłużenia zostało stwierdzone bankowym tytułem egzekucyjnym zaopatrzonym w sądową klauzulę wykonalności. Powód jako fundusz sekurytyzacyjny nieposiadający statusu banku nie może jednak egzekwować należności na podstawie bankowego tytułu egzekucyjnego, stąd konieczne jest w tym przypadku wytoczenie przeciwko dłużnikowi powództwa o zapłatę. Fundusz nie dysponuje bowiem możliwością wystawienia sekurytyzacyjnego tytułu egzekucyjnego (por. wyrok SN z dnia 2 marca 2012 r., II CSK 345/11, LEX nr 1147746).

Z uwagi na uchylenie z dniem 13 stycznia 2009 r. przepisu art. 92c ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe (obecny tekst jednol.: Dz. U. z 2012 r., poz. 1376), bank nie był zobowiązany do uzyskania zgody dłużnika na przelew wierzytelności na rzecz towarzystwa funduszy inwestycyjnych tworzącego fundusz sekurytyzacyjny albo na fundusz sekurytyzacyjny. Nie było również konieczne złożenie przez dłużnika oświadczenia o poddaniu się egzekucji na rzecz funduszu sekurytyzacyjnego (wyrok SN z dnia 13 października 2011 r., V CSK 465/10, LEX nr 1044066). Należy przyjąć, że jeżeli dłużnik banku będący kredytobiorcą nie dotrzymuje warunków udzielenia kredytu, bank może dokonać przelewu wierzytelności na rzecz funduszu sekurytyzacyjnego bez zgody zarówno tego dłużnika, jak i dłużnika banku z tytułu zabezpieczenia kredytu (wyrok SN z dnia 13 maja 2010 r., IV CSK 558/09, OSNC z 2010 r., nr 12, poz. 168).

W kontekście powyższych uwag przyjąć należało, że zawarta przez powoda i bank umowa przelewu wierzytelności była ważna i skuteczna w świetle treści art. 509 § 1 k.c., a z mocy art. 509 § 2 k.c., na nabywcę wierzytelności przeszły wszelkie związane z nią prawa, w szczególności roszczenie o zaległe odsetki.

Pozwana jedynie w sposób ogólnikowy zakwestionowała legitymację procesową czynną powoda, nie złożyła jednak żadnych merytorycznych, ani formalnych zarzutów dotyczących istnienia, rozmiarów i możliwości egzekwowania zadłużenia. Wierzytelność jest wymagalna, a powód na drodze przelewu uzyskał także możliwość dochodzenia odsetek umownych w wysokości określonej w umowie kredytu. Odsetki umowne zastrzeżone od zadłużenia przeterminowanego w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP – naliczane w stosunku rocznym – nie przekraczają pułapu odsetek maksymalnych przewidzianego w art. 359 § 2¹⁻³ k.c. Zgodnie bowiem z art. 359 § 2¹ k.c., maksymalna wysokość odsetek wynikających z czynności prawnej nie może w stosunku rocznym przekraczać czterokrotności wysokości stopy kredytu lombardowego Narodowego Banku Polskiego (odsetki maksymalne).

Stąd też powództwo podlegało uwzględnieniu w całości, tj. co do kwoty 150.147, 41 zł obejmującej kwotę niespłaconego kapitału kredytu 93.940, 83 zł oraz skapitalizowane odsetki umowne: za okres od dnia 18 lutego 2009 r. do dnia 31 maja 2011 r. - zgodnie z żądaniem w kwocie 41.925 zł (kwota rzeczywista odsetek maksymalnych jest wyższa – 43.794, 44 zł; kalkulator odsetek maksymalnych gofin.pl) oraz za okres od dnia 1 czerwca 2011 r. do dnia 10 stycznia 2013 r. - zgodnie z żądaniem 14.281, 58 zł (kwota rzeczywista odsetek maksymalnych jest wyższa – 36.737, 30 zł).

Odsetki umowne są naliczane na bieżąco od kwoty 93.930, 83 zł poczynając od dnia wniesienia pozwu, tj. od 11 stycznia 2013 r., do dnia zapłaty. Natomiast od kwot zasądzonych tytułem skapitalizowanych odsetek umownych na podstawie art. 481 § 1 k.c. zasądzono odsetki ustawowe naliczane od dnia wniesienia pozwu, tj. od dnia 11 stycznia 2013 r., do dnia zapłaty. Należy zaznaczyć, że pozwana została zawiadomiona o przelewie wierzytelności przez bank pismem z dnia 12 września 2012 r., a pismem z dnia 2 października 2012 r. powód wezwał pozwaną do zapłaty należności w terminie do 16 października 2012 r. Pozwana pozostawała zatem w opóźnieniu ze spełnieniem świadczenia w stosunku do powoda jako nabywcy wierzytelności od dnia 16 października 2012 r., jednakże zgodnie z art. 482 § 1 k.c. odsetki za opóźnienie od zaległych odsetek mogą zostać zasądzone dopiero od chwili wytoczenia o nie powództwa. Powoda nie dotyczył wyjątek od powyższej reguły, przewidziany w art. 482 § 2 k.c., ponieważ nie posiada on statusu instytucji kredytowej w rozumieniu art. 482 § 2 k.c. w zw. z art. 2 pkt 17 ustawy z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych (tekst jednol. Dz. U. z 2014 r., poz. 157) i art. 4 ust. 1 pkt 17 Prawa bankowego, jak również nie mógł udzielić pozwanej pożyczki długoterminowej.

Trudna sytuacja materialna i zły stan zdrowia pozwanej nie uzasadniały oddalenia powództwa na podstawie art. 5 k.c., nie stanowią bowiem szczególnych, nadzwyczajnych okoliczności nakazujących przyjąć, że dochodzenie należności przez powoda jest nadużyciem prawa podmiotowego. Należy podkreślić, że kredyt zaciągnięty przez pozwaną w banku był kredytem w większości przeznaczonym na konsolidację istniejącego już wcześniej zadłużenia kredytowego. Jak zeznała sama pozwana, posiada ona zadłużenie także z tytułu innych kredytów, w tym zadłużenie powstałe na kartach kredytowych. Egzekucja sądowa prowadzona jest przeciwko pozwanej, jak również jej małżonkowi i została skierowana do posiadanej przez nich nieruchomości oraz świadczeń emerytalno-rentowych.

Pozwana nie przedstawiła dowodów na to, że kredyt uzyskany na mocy umowy z dnia 23 maja 2008 r. został spłacony z środków uzyskanych w ramach kredytu gotówkowego zaciągniętego w dniu 18 lutego 2009 r., co mogłoby rzutować na ocenę postępowania pozwanej. Trudno w tym miejscu rozstrzygać, czy decyzje pozwanej o zaciąganiu kolejnych zobowiązań były racjonalne, mogły się bowiem wiązać z utratą zdolności do pracy i koniecznością zawieszenia działalności gospodarczej. Niemniej jednak pozwana jako osoba o wykształceniu prawniczym winna być świadoma skutków zaciągania kolejnych zobowiązań i konieczności ich spłacania w przyszłości. W przypadku braku możliwości spłaty pozwana winna dążyć do porozumienia z bankiem np. poprzez wydłużenie terminu spłaty lub restrukturyzacji zadłużenia w inny sposób, a obecnie – szukać porozumienia z nabywcą wierzytelności. Pozwana nie wykazała, że z takich możliwości korzystała, stąd też przyjąć należało, iż decyzja o zaciąganiu kolejnego kredytu w 2009 r., jak również bezzasadne kwestionowanie roszczenia w niniejszej sprawie były działaniem na jej własne ryzyko. Należy

zauważyć, że wprawdzie pozwana z uwagi na chorobę oczu nie może wykonywać zawodu i prowadzić kancelarii prawnej, ale zeznała, iż obecnie uczy się czytania dokumentów przy pomocy specjalnych urządzeń. Wskazuje to na ewentualną możliwość podjęcia w przyszłości pracy w charakterze prawnika, choćby w ograniczonym zakresie.

Brak jakiejkolwiek inicjatywy dowodowej pozwanej w kierunku wykazania szczególnych okoliczności uzasadniających zastosowanie art. 102 k.p.c. i nieobciążanie jej kosztami procesu skutkowało zastosowaniem art. 98 § 1 i 3 k.p.c. oraz przewidzianej tam zasady odpowiedzialności za jego wynik. Wobec tego Sąd na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c., art. 99 k.p.c. i § 6 pkt 6 rozporządzenia MS z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (tekst jednol. Dz. U. z 2013 r., poz. 490) zasądził od pozwanej na rzecz powódki kwotę 11. 125 zł (opłata od pozwu 7.508 zł + koszty zastępstwa 3.617 zł) tytułem zwrotu kosztów procesu.